

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 4To/54/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7521010194
Dátum vydania rozhodnutia: 31. 08. 2022
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Zuzana Homzová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2022:7521010194.4

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zuzany Homzovej a sudcov JUDr. Františka Ševčoviča a JUDr. Mareka Dudíka, v trestnej veci proti obžalovanému 1/ H. T. a spol., pre prečin poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 288 Tr. zák. v spolupáchateľstve podľa § 20 Tr. zák., na verejnom zasadnutí konanom dňa 31. augusta 2022, o odvolaní obžalovaného H. T. a prokurátora proti rozsudku Okresného súdu Košice - okolie zo dňa 9.12.2021, sp. zn. 2T/36/2021 takto

r o z h o d o l :

Podľa § 321 ods. 1 písm. d) Tr. por. z r u š u j e napadnutý rozsudok v celom rozsahu.

Podľa § 322 ods. 3 Tr. por., § 285 písm. b) Tr. por. obžalovaných

1/ H. T., nar. XX.X.XXXX v F., trvale bytom G. XXX/X, Z., okres Košice - okolie,

2/ W. Z., nar. XX.X.XXXX v A., bytom Z. XXX/X, Z., okres Košice - okolie

o s l o b o d z u j e spod obžaloby Okresného prokurátora pre Košice - okolie sp. zn. 1 Pv/687/2019/8806 zo dňa 11.5.2021 pre skutok právne kvalifikovaný ako prečin poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 288 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák., ktorého sa mali dopustiť tak, že

W. Z. pri výkopových prácach vykonávaných na základe telefonickej objednávky a následného ústneho pokynu od H. T., ktorý osobne určil a dozeral na miesto výkopu dňa 28.12.2019 v čase o 10.00 hod. v katastri obce Z., v chatovej lokalite zvanej Z.L. - X., na pozemku pred rodinným domom s popisným číslom XXX/X, na ulici G., poškodil všeobecne prospešné zariadenie s pracovným strojom JCB, žltej farby, evidenčného čísla: G. R. XXX a to plynovodné potrubie žltej farby o priemere 6 cm uložené v zemi, v hĺbke 110 cm, kde došlo následkom tohto poškodenia ku vzniku otvoru na plynovodnom potrubí o dĺžke 6 cm a šírke 3,5 cm a k úniku s následným prerušením distribúcie zemného plynu do dvoch odberných miest a to v rozsahu 3 hodiny, čím H. T. a obžalovaný W. Z. porušili § 79 ods. 6 zákona č. 251/2012 Z.z. zo dňa 31.07.2012 o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nakoľko si obaja pred začatím výkopových prác nevyžiadali súhlas prevádzkovateľa siete od spoločnosti SPP Distribúcie a.s., Mlynské nivy 44/B, Bratislava, IČO: 35 910 739, pre výkon činnosti v ochrannom pásme plynárenského zariadenia, kde uvedeným poškodením plynovodného potrubia spôsobili spoločnosti SPP Distribúcie a.s., Mlynské nivy 44/B, Bratislava, IČO: 35 910 739 celkovú škodu vo výške 1.416,18 eur bez DPH, kde z tejto sumy priama škoda predstavuje čiastku vo výške 583,18 eur bez DPH,

pretože skutok nie je trestným činom.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom okresný súd uznal obžalovaného H. T. za vinného z prečinu poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 288 Tr. zák., na tom skutkovom základe, že

W. Z. pri výkopových prácach vykonávaných na základe telefonической objednávky a následného ústneho pokynu od H. T., ktorý osobne určil a dozeral na miesto výkopu dňa 28.12.2019 v čase o 10.00 hod. v katastri obce Z., v chatovej lokalite zvanej Z. - X., na pozemku pred rodinným domom s popisným číslom XXX/X, na ulici G., poškodil všeobecne prospešné zariadenie s pracovným strojom JCB, žltej farby, evidenčného čísla: G. R. XXX a to plynovodné potrubie žltej farby o priemere 6 cm uložené v zemi, v hĺbke 110 cm, kde došlo následkom tohto poškodenia ku vzniku otvoru na plynovodnom potrubí o dĺžke 6 cm a šírke 3,5 cm a k úniku s následným prerušením distribúcie zemného plynu do dvoch odberných miest a to v rozsahu 3 hodiny, čím H. T. porušil § 79 ods. 6 zákona č. 251/2012 Z.z. zo dňa 31.07.2012 o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nakoľko si začatím výkopových prác nevyžiadal súhlas prevádzkovateľa siete od spoločnosti SPP Distribúcie a.s., Mlynské nivy 44/B, Bratislava, IČO: 35 910 739, pre výkon činnosti v ochrannom pásme plynárenského zariadenia, kde uvedeným poškodením plynovodného potrubia spôsobili spoločnosti SPP Distribúcie a.s., Mlynské nivy 44/B, Bratislava, IČO: 35 910 739 celkovú škodu vo výške 1.416,18 eur bez DPH, kde z tejto sumy priama škoda predstavuje čiastku vo výške 583,18 eur bez DPH.

Za to okresný súd uložil obžalovanému H. T. podľa § 288 Tr. zák. s použitím § 56 ods. 2 Tr. zák. peňažný trest vo výmere 200,- (dvesto) eur.

Podľa § 57 ods. 3 Tr. zák. pre prípad úmyselného zmarenia peňažného trestu stanovil náhradný trest odňatia slobody vo výmere 1 (jeden) mesiac.

Zároveň, podľa § 285 písm. c) Tr. por. obžalovaného W. Z. oslobodil spod obžaloby okresného prokurátora pre Košice - okolie sp. zn.: 1Pv/687/2019/8806 zo dňa 11.05.2021 pre skutok, ktorý sa mal stať, že

W. Z. pri výkopových prácach vykonávaných na základe telefonической objednávky a následného ústneho pokynu od H. T., ktorý osobne určil a dozeral na miesto výkopu dňa 28.12.2019 v čase o 10.00 hod. v katastri obce Z., v chatovej lokalite zvanej Z. - X., na pozemku pred rodinným domom s popisným číslom XXX/X, na ulici G., poškodil všeobecne prospešné zariadenie s pracovným strojom JCB, žltej farby, evidenčného čísla: G. R. XXX a to plynovodné potrubie žltej farby o priemere 6 cm uložené v zemi, v hĺbke 110 cm, kde došlo následkom tohto poškodenia ku vzniku otvoru na plynovodnom potrubí o dĺžke 6 cm a šírke 3,5 cm a k úniku s následným prerušením distribúcie zemného plynu do dvoch odberných miest a to v rozsahu 3 hodiny, čím H. T. porušil § 79 ods. 6 zákona č. 251/2012 Z.z. zo dňa 31.07.2012 o energetike a o zmene a doplnení niektorých zákonov, nakoľko si začatím výkopových prác nevyžiadal súhlas prevádzkovateľa siete od spoločnosti SPP Distribúcie a.s., Mlynské nivy 44/B, Bratislava, IČO: 35 910 739, pre výkon činnosti v ochrannom pásme plynárenského zariadenia, kde uvedeným poškodením plynovodného potrubia spôsobili spoločnosti SPP Distribúcie a.s., Mlynské nivy 44/B, Bratislava, IČO: 35 910 739 celkovú škodu vo výške 1.416,18 eur bez DPH, kde z tejto sumy priama škoda predstavuje čiastku vo výške 583,18 eur bez DPH,

právne kvalifikovaný ako prečin poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 288 Tr. zák. formou spolupáchateľstva podľa § 20 Tr. zák.,

nakoľko nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný.

Proti tomuto rozsudku obžalovaný H. T. podal odvolanie ihneď (v mene obžalovaného ho podal obhajca JUDr. O. N.) a prokurátor podal odvolanie čo do oslobodzujúceho rozsudku v zákonom stanovenej lehote. Takto podané odvolania odôvodnili nasledovne.

Obžalovaný H. T. tým, že jedinou časťou jeho obrany, s ktorou sa okresný súd v rámci odôvodnenia napadnutého rozhodnutia vysporiadal bola jeho obrana smerujúca k tomu, že skutok nie je trestným činom z dôvodu krajnej núdze v zmysle § 24 ods. 1 Tr. zák. Okresný súd konštatoval, že podľa jeho názoru sa nejednalo o krajnú núdzu, keďže voda začala presakovať 23.12.2019, postupne sa mu darilo jej objem znižovať a k výkopu pristúpil až 28.12.2019. V rámci svojej obhajoby poukázal na potrebu uplatnenia § 10 ods. 2 Tr. zák. tzv. materiálneho korektívu, že závažnosť posudzovaného skutku bola takmer nulová. Ďalej ustanovenie § 286 Tr. zák. len všeobecne vymedzuje čo sa rozumie pod všeobecne prospešným zariadením a poukázal tiež na to, že došlo k poškodeniu plynovodného potrubia, ktoré bolo vedľajšou vetvou vedúcou k dvom objektom - k jeho domu a k príležitostne obývanému domu, teda nemohol sa dopustiť porušenia prevádzky všeobecne prospešného zariadenia, nakoľko toto plynové potrubie nespĺňalo podmienky všeobecne prospešného zariadenia, keďže neslúžilo väčšiemu počtu osôb, a ani nemalo z hľadiska spoločnosti väčší význam. Okresný súd mal pritom možnosť ak už nie ho spod obžaloby oslobodiť, tak minimálne zvoliť postup podľa § 280 ods. 2 Tr. por. na postúpenie vecí orgánu príslušnému prejednať priestupok, a to aj s poukazom na to, že svedkovia - zamestnanci SPP a.s. vo výpovediach uviedli, že za celú svoju pracovnú históriu nemajú vedomosť o tom, že by akékoľvek porovnateľné poškodenie plynovodu vedúce k minimálnemu úniku plynu bolo vôbec predmetom trestného stíhania. V napadnutom rozhodnutí nie je zmienka ani o tom, ako sa okresný súd vysporiadal s najpodstatnejšou jeho výhradou a to konkrétne s uplatnením inštitútu účinnej ľútosti. V súčasnosti v Trestnom zákone existuje stav, kedy tento v ustanovení § 85 pri účinnej ľútosti počítá s možnosťou jej aplikácie len v prípade závažnejšieho úmyselného trestného činu podľa § 286, avšak nepočítá s možnosťou jej aplikácie pri trestnom čine podľa § 288 Tr. zák. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a sám rozhodol tak, že ho spod obžaloby oslobodí v zmysle § 285 písm. a), resp. písm. b) Tr. por.

Prokurátor v odôvodnení odvolania vo vzťahu k oslobodzujúcemu rozsudku u obžalovaného W. Z. poukázal na to, že bolo jednoznačne preukázané, že obžalovaný W. Z. vykonával v ochrannom pásme plynárenského zariadenia svojpomocnú činnosť spočívajúcu vo výkopových prácach, a to bez predchádzajúceho súhlasu prevádzkovateľa, a najmä príslušnej dokumentácie. Zákon č. 251/2012 Z.z. o energetike jednoznačne a zrozumiteľne upravuje, akým spôsobom sa má vykonať činnosť v okolí plynárenského zariadenia. Definuje ochranné a bezpečnostné pásma, ktoré je potrebné dodržať v ich blízkosti. Podstatné je, že obžalovaný H. T. neodstraňoval havarijný stav. V súčinnosti s obžalovaným W. Z. mali dostatok príležitosti a časového priestoru, aby si zabezpečili príslušnú dokumentáciu a povolenie na výkopové práce. Obžalovaný v pozícii vykonávajúcej obsluhu stavebného stroja sa nemôže vyvinieť tvrdením, že ho stavebník ubezpečil, že sa na mieste výkopu nič nenachádza. Bolo totiž povinnosťou obžalovaného W. Z. nahliadnuť pred výkopovými prácami do dokumentácie, v ktorej by boli zakreslené inžinierske siete a presvedčiť sa, či objednávateľ má stanovisko dotknutého orgánu. Z dôvodu prekážky na strane obžalovaného H. T., ktorý nedodal projektovú dokumentáciu a súhlas príslušného orgánu, nemal a ani nemohol začať s výkopovými prácami. Tiež poukázal na to, že oslobodenie obžalovaného v zmysle § 285 písm. c) Tr. por. je nesprávne. V danom prípade by použitie ustanovenia § 285 písm. c) Tr. por. prichádzalo do úvahy iba v prípade, že by bolo zistené, že namiesto obžalovaného W. Z. obsluhovala pracovný stroj iná osoba. Navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok zrušil a vec vrátil okresnému súdu na nové prejednanie a rozhodnutie.

Prokurátor sa vyjadril k odvolaniu obžalovaného H. T. tak, že rozhodnutie súdu, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným považuje za zákonné a plne dôvodné. Obžalovaný konal v rozpore s ustanovením § 79 ods. 6 zákona č. 251/2012 Z.z. o energetike. Vykonával činnosti v ochrannom pásme plynárenského zariadenia bez súhlasu prevádzkovateľa siete, uskutočnil výkop na cudzom pozemku bez toho, aby mal od vlastníka nehnuteľnosti súhlas, mal dostatok časového priestoru, aby získal potrebné povolenia, nemal žiaden projekt, uskutočňoval riskantný výkop vo vzdialenosti 12 m od miesta pivnice, nevyvinul žiadne úsilie zistiť, kde sa nachádzajú inžinierske siete. V súvislosti s možným využitím materiálneho korektívu nie je možné súhlasiť s argumentmi obhajoby, lebo domnienky obhajoby, že tento druh trestnej činnosti nemožno považovať za závažný, sú nesprávne. Nemožno súhlasiť, že poškodené plynové potrubie nie je všeobecne prospešným zariadením. Všeobecne prospešné zariadenie je definované ako technicky zložitejšie verejné zariadenie, ktoré už podľa svojej povahy slúži potrebám veľkého okruhu osôb. Vo vzťahu k možnosti využitia inštitútu účinnej ľútosti nebolo zistené, aby boli v zmysle § 85 Tr. zák. splnené zákonné podmienky na jej aplikáciu. Účinná ľútosť je možná len pri trestných činoch taxatívne uvedených v tomto ustanovení a prichádza do úvahy len pri dokonaných trestných činoch za splnenia zákonných podmienok, pričom použitie analógie je v danom prípade nemožné. Aj keď obžalovaný

nahradiť škodu, neznamená, že splnil podmienky na využitie účinnej ľútosti. Za absolútne neprijateľný a absurdný považuje návrh obhajoby postúpiť vec podľa § 280 ods. 2 Tr. por. na prejednanie priestupku. Vo vzťahu k uloženému trestu dodal, že súd pri ukladaní trestu v dostatočnej miere zohľadnil všetky faktory týkajúce sa osoby páchatela, spôsobeného následku, okolnosti spáchania skutku s prihliadnutím na individuálnu a generálnu prevenciu.

Krajský súd na podklade takto podaných odvolaní podľa § 317 ods. 1 Tr. por. preskúmal zákonnosť a odôvodnenosť napadnutých výrokov rozsudku, proti ktorým odvolatelia podali odvolanie, ako aj správnosť postupu konania, ktoré im predchádzalo. Na chyby, ktoré neboli odvolaním vytýkané prihliadne len vtedy, ak by odôvodňovali podanie dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por.

Okresný súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom obžalovaných, výpoveďami svedkov z čoho zistil nasledovné.

Obžalovaný H. T. v prípravnom konaní uviedol, že deň pred Štedrým dňom zistil, že mal v pivnici 50 cm vody. Nakoľko si myslel, že je to porucha prasknutého potrubia, volal havarijnú službu, ktorá zistila, že voda nepochádza z ich zdroja, ale že je to podzemná voda a odišli. Obžalovaný vodu z pivnice odčerpával, a aby odstránil závalu, spojil sa s bagristom a poprosil ho o odkopanie šachty, kde sa sústreďovali drenážne rúry domu v mieste, kde predpokladal, že sa rúra asi nachádza. Po niekoľkých záberoch lyžicou bagra natrafili na plyn. Obžalovaný vôbec nepredpokladal, že sa v týchto miestach plyn nachádza, vlastníkom daného pozemku je obec. Podľa obžalovaného išlo o havarijný stav, ktorý musel riešiť, aby voda nezamrzla a nenarušila základy rodinného domu. Obžalovaný uviedol, že žiadne písomné povolenia ani projekty od inžinierskych sietí si nezabezpečil, pretože boli sviatky. Ďalej obžalovaný vypovedal, že výkopové práce realizoval spoluobžalovaný Z., ktorý sa ho opýtal, či nejaké médiá idú na mieste výkopu, a či v mieste výkopu vedú nejaké rúry, pričom obžalovaný ho ubezpečil, že nie a ukázal spoluobžalovanému prstom, kde má vykopať dieru. Po tom, čo došlo k preseknutiu potrubia prišli hasiči a zamestnanci plynárni, ktorí poruchu odstránili.

Na hlavnom pojednávaní obžalovaný využil svoje právo a nevypovedal.

Obžalovaný W. Z. v prípravnom konaní vypovedal, že asi dňa 27.12.2019 mu volal telefonicky pán T., že má doma nejaký problém a potrebuje pracovný stroj, ktorého je majiteľom. Obžalovaný sa dostavil dňa 28.12.2019 na ulicu G. v obci Z. a spoluobžalovaný T. mu vysvetlil, čo chce robiť. Obžalovaný Z. sa ho opýtal na existenciu inžinierskych a podzemných sietí, načo mu pán T. odpovedal, že všetky siete idú okolo plota, čo je na pravej strane cesty a oni majú kopať na ľavej strane, kde sa nič v zemi nenachádza a nie sú tam žiadne siete.

Následne začal obžalovaný vykonávať odkop zeminy a došlo k preseknutiu plynu. Plyn začal syčať a unikať, preto pán T. zavolať linku 112, obžalovaný Z. okamžite zastavil stroj a čakali na hasičov a policajtov. Dostavil sa aj zamestnanec plynárni, ktorý mu povedal, že nech nepokračuje, že si na miesto zavolá vlastných ľudí, ktorí budú pokračovať v odstraňovaní poruchy samostatne. Následne prišla firma, ktorá je subdodávateľom SPP a.s. a obžalovaný Z. odišiel preč.

Na hlavnom pojednávaní vypovedal obžalovaný zhodne, že necíti sa byť vinný zo skutku, ktorý sa mu kladie za vinu, pretože tak, ako ho učili na školeniach sa pred začatím výkopových prác opýtal, či sa v mieste nachádza vedenie inžinierskych sietí, na čo mu pán T. povedal, že siete sa nachádzajú na pravej strane, pričom mali kopať na ľavej. Pán T. mu presne ukázal miesto, kde má kopať a bol celý čas pri ňom.

Obžalovaný sa vyjadril, že výkopové práce vykonáva od roku 1997, a keď stavbyvedúci povie, že v zemi nič nie je a má kopať, tak sa bežne kope bagrom, nie je dôvod kopať ručne.

Zástupca poškodenej organizácie SPP a.s. svedok Ing. O. O. vypovedal, že sa dozvedel od pohotovostného technika o poškodení plynárenského zariadenia v obci Z., na miesto bol vyslaný pracovník poruchovej služby, ktorý miesto úniku zaistil stlačením plynovodu na mieste poškodenia. Prerúšením plynovodu došlo k prerušeniu dodávky dvom odberateľom plynu. Následne bola technikom privolaná zásahová skupina a zmluvný partner, aby dokončil zemné práce, aby bolo možné vykonať vo výkope opravu vyrezaním poškodenej časti a navarením novej časti plynovodu. Táto činnosť bola vykonávaná približne od 11.00 hod. do 14.00 hod. Spoločnosť SPP a.s. vznikla v dôsledku preseknutia

potrubia škoda vo výške 1.416,18 eur. Faktúru za náklady na odstránenie poruchy už obžalovaný v celom rozsahu uhradil, preto si za poškodeného žiaden nárok na náhradu škody neuplatňuje.

Svedok následne uviedol, že každý, kto chce vykonávať zemné práce v intraviláne alebo extraviláne musí zaslať mapový podklad na oddelenie dokumentácie SPP distribúcia a.s. Košice, kde príslušný zamestnanec zakreslí vedenie plynovodu, súčasne spracuje vyjadrenie, v ktorom ho upozorní, že pred začatím výkopu musí požiadať o vytýčenie daného zariadenia, ktoré je zakreslené na mapke. Žiadateľ vyplní na stránke online formulár a dohodne sa s pracovníkom na termíne vytýčenia. Táto činnosť sa vykonáva zadarmo.

Ďalej svedok uviedol, že o ochranných pásmach pojednáva zákon č. 251/2012 o energetike a zmene a doplnení niektorých zákonov z 31. júla 2012. § 79 ods. 2 písm. e) o ochrane pásma hovorí, že ochranné pásmo stredotlakového plynovodu je 1m od osi v zastavanom území a zároveň § 79 ods. 6 hovorí o činnostiach v ochrannom pásme plynovodu, môžu vykonávať práce iba so súhlasom prevádzkovateľa siete a za podmienok určených prevádzkovateľom.

Keby bolo vykonané vytýčenie danej siete, tak súčasťou je aj záznam vytýčenia, kde sa určujú podmienky výkonu práce v ochrannom pásme plynovodu v zmysle citovaného odstavca. V danom zázname je uvedené, že zemné práce v ochrannom pásme plynovodu je možné vykonávať iba ručne. Čiže vo vzdialenosti od osi 1m na obe strany.

V tomto konkrétnom prípade H. T. nepodal žiadosť, pri preseknutí plynovodu sa plyn ľahko odvetrával do okolitého ovzdušia. Obžalovaní pracovali v ochrannom pásme plynovodu bez súhlasu správcu, ktorým je SPP a.s.

Na doplnenie svedok uviedol, že žiadosť musí podať jednoznačne investor, ktorý má na starosti prípravné činnosti na začatie výkopových prác, a iba žiadateľovi sa tento súhlas vydáva.

Na hlavnom pojednávaní svedok vypovedal zhodne a dodal, že ako vyplýva zo Stavebného zákona, povinný žiadať o povolenie k výkopovým prácam je ten, kto má stavbu na starosti, napr. obec, developer, stavebník, a tiež to, že v prípade, ak sa jedná o havarijnú situáciu a stavebník to telefonicky oznámi, môže majster poskytnúť informáciu, či sa v mieste nachádza plynové potrubie aj telefonicky, nakoľko všetky potrubia sú zakreslené v tzv. Geografickom informačnom systéme a pracovník to okamžite nájde. Geografický systém je zameraný veľmi presne na územie, je zameraný geodetom na pevné body, sú tam súradnice, takže pracovník by telefonicky vedel presne povedať, či je možné kopať v danom mieste alebo nie, zameral by sa na pevné body a dal mu inštrukciu. Keby stavebník oznámil, že sa jedná o havarijnú situáciu, a že mu hrozia nejaké škody, promptne by boli poslali nejakého pracovníka.

Svedok O. W. - zamestnanec SPP a.s. vypovedal, že keď prišiel na miesto úniku plynu boli tam už hasiči, s ktorými sa dohodol na ďalšom postupe, bolo potrebné zastaviť únik plynu stláčacím zariadením a následne, aby nedošlo v dôsledku výkopu ku iskre a následnej explózií sa ďalej výkop realizoval mosadzným náradím. Potom prišla na miesto ťažká údržba, (čo je oddelenie SPP a.s.), ktorá odstraňuje úniky plynu, a následne prišla na miesto externá firma, ktorá dokončila výkopové práce. Svedok dodal, že obvyklý čas vytýčenia plynovodného potrubia pre žiadateľa je 1 až 2 dni kým to príde na sekretariát, tam sa to odstúpi na oddelenie a dohodne sa telefonicky čas s majiteľom. Svedok ale uviedol, že obvykle počas sviatkov služba nepretržite nefunguje, iba keď je to súrne a je nejaká porucha a treba to súrne vytýčiť.

Na hlavnom pojednávaní zotrval na svojej výpovedi a dodal, že on počas sviatkov fyzicky vytyčovať nechodí, ale funguje to tak, že počas pohotovosti chodí na základe požiadavky vytyčovať služba SPP a.s. Michalovce, oni majú na vytyčovanie pohotovosť. Z fotodokumentácie a zo zápisnice o obhliadke miesta činu je evidentné, kde, a v akom rozsahu boli realizované výkopové práce.

Z listinných dôkazov ďalej vyplýva, že plyn unikal cca 1 hodinu a množstvo uniknutého plynu bolo 2304.58 metrov kubických.

Odborné vyjadrenie k veci od spoločnosti BOZPO - preventívne a ochranné služby, poukazuje na Vyhlášku č.147/2013 Z.z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri stavebných prácach a prácach s nimi súvisiacich, kde v bode 2 Vyznačenie inžinierskych sietí sa

uvádza: V projektovej dokumentácii musia byť vyznačené inžinierske siete a iné prekážky pod zemou, na povrchu a nad zemou z hľadiska ich smerového, hĺbkového a výškového uloženia potvrdené ich prevádzkovateľom. Ak sa nezistia žiadne inžinierske siete alebo iné prekážky, táto skutočnosť sa uvedie v projektovej dokumentácii. Pred začatím zemných prác zodpovedná osoba zabezpečuje vyznačenie trasy podzemných vedení inžinierskych sietí a iných prekážok v teréne. Osoby, ktoré vykonávajú zemné práce, musia byť oboznámené s druhom inžinierskych sietí, ich trasami, hĺbkou uloženia a ich ochrannými pásmami a s trasami inžinierskych sietí v okolí staveniska, ktoré by mohli byť stavebnými prácami dotknuté. Tiež z vyjadrenia vyplýva, že obsluha stavebného stroja musí byť oboznámená zodpovednou osobou o inžinierskych sieťach v mieste výkonu stavebných prác. Legislatíva presne neuvádza, ako majú byť osoby oboznámené.

Súčasťou spisu sú aj všetky listinné dôkazy svedčiace o oprávnenosti obžalovaného Z. k vedeniu stroja aký používal, a tiež to, že pravidelne absolvoval všetky odborné preškolenia.

Z úradného záznamu zo dňa 17.2.2020 vyplýva, že bol políciou kontaktovaný starosta obce Z. Ing. L. Š., ktorý uviedol, že obec Z. neevidovala žiadne oznámenie, ani žiadosť, ani povolenie týkajúce sa výkopových prác na ulici G., a teda tieto výkopové práce boli vykonané bez vedomia a povolenia Obecného úradu Z..

Okresný súd sa podrobne oboznámil so všetkými dôkazmi a to jednotlivo i v súhrne a v prospech i neprospech obžalovaných a dospel k nasledujúcim zisteniam.

Pokiaľ sa jedná o obžalovaného H. T. dospel k záveru, že sa obžalovaný dopustil svojím konaním prečinu poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 288 Tr. zák., nakoľko z nedbanlivosti ohrozil prevádzku všeobecne prospešného zariadenia podľa § 286 Tr. zák.

Obžalovaný H. T. po zistení, že mu tečie voda do pivnice, a že sa nejedná o problém vodárni, zistil, že rúra, ktorá vedie od domu cez cestu do jarku je upchatá, a aby odstránil závalu, dohodol sa so spoluobžalovaným Z., že príde odkopať zeminu. Začali kopať v mieste, kde predpokladali, že sa rúra nachádza. Obžalovaný pred výkopovými prácami nežiadal SPP a.s. o stanovisko, nepožiadala písomne ani inak o schvaľovací proces, výsledkom ktorého by bolo nielen to, či a kde sa v okolí jeho domu nachádzajú rúra a iné inžinierske siete, ale bol by poučený aj o tom, že vo vzdialenosti 1 meter od rúry musí kopať iba ručne.

Obžalovaný sa bránil tým, že sa jednalo o havarijnú situáciu, ktorú musel svojpomocne riešiť, a že nepredpokladal, že sa v miestach výkopu nachádza plyn.

Okresný súd poukázal na to, že obžalovaný H. T. zistil, že mu voda presakuje do pivnice dňa 23.12.2019, vodu pomaly odčerpával a bagristu zavolať na 5-ty deň, dňa 28.12.2019. Je síce pravdou, že dni 24.-26.12.2019 boli sviatky, avšak z výpovede Ing. O. aj svedka O. W. jednoznačne vyplynulo, že na SPP a.s. je vždy v prevádzke pohotovosť a to aj cez sviatky a víkendy, a keby neposlali promptne pracovníka, minimálne by telefonicky upovedomili stavebníka o tom, kde sa nachádzajú potrubia a to podľa veľmi presného geografického systému, teda obžalovaný H. T. by sa dozvedel, kade vedú všetky inžinierske siete a to, že musí kopať ručne prípadne iné podmienky určené prevádzkovateľom siete. Dňa 27.12.2019 bol piatok a riadny pracovný deň, kedy mohol obžalovaný situáciu riešiť.

Obžalovaný však žiadosť na SPP a.s. neposlal ani online, a ani telefonicky sa neinformoval, kade by mohli ísť potrubia. Obžalovaný tvrdí, že starosta obce Z. o plánovanom výkope vedel. Z vyjadrenia starostu obce Z. Ing. L. Š. je evidentné, že nebolo uskutočnené žiadne oznámenie o výkopových prácach v obci Z..

Obžalovaný mohol buď telefonicky, alebo online požiadať o informáciu kade by mohli ísť inžinierske siete (a keďže je k dispozícii pohotovostná služba, takú informáciu by dostal), čo však neurobil. Uvádzal, že nepredpokladal, že sa tam plyn nachádza. Vzhľadom k tomu, že sa jednalo o miesto výkopu v blízkosti zastavanej oblasti, takúto skutočnosť obžalovaný predpokladať mal a mohol. Zároveň sa obžalovaný vyjadril, že má vedomosť o tom, že vlastníkom miesta kde kopal, je obec. Ani starostu obce (stavebný úrad) obžalovaný neupovedomil aspoň deň pred výkopom, keďže bol pracovný deň o plánovanom výkope a nepožiadala o informáciu ohľadom existencií inžinierskych sietí.

Obžalovaný svojím nedbanlivostným konaním poškodil a ohrozil prevádzku všeobecne prospešného zariadenia, do ovzdušia plyn unikal cca hodinu a to, že bola v dôsledku preseknutia potrubia zastavená dodávka plynu iba dvom odberateľom je právne irelevantné. Obžalovaný sa svojvoľne rozhodol začať výkopové práce napriek tomu, že netušil, či sa v zemi nachádza nejaké potrubie alebo vedenie a to bez akejkoľvek snahy to zistiť, minimálne kontaktovaním pohotovostnej služby SPP a.s., čo jednoznačne urobiť mal a mohol a porušil tak ustanovenie § 79 ods. 6 Zákona o energetike č. 251/2012 Z.z. Je len otázkou šťastia, že nedošlo k závažnejšiemu poškodeniu potrubia alebo k preseknutiu inej inžinierskej siete, ktorá mohla mať ďalekosiahlejšie následky a práve dodržiavanie ustanovenia § 79 ods. 6 Zákona o energetike má takýmto následkom predchádzať.

Okresný súd doplnil, že sa podľa jeho názoru nejednalo o krajnú núdzu, keďže voda začala presakovať 23.12.2019, postupne sa darilo obžalovanému jej objem znižovať a k výkopu pristúpil obžalovaný až 28.12.2019. V danom prípade sa teda dalo hroziace nebezpečenstvo odvrátiť inak a nebolo bezprostredné.

Obžalovaný doposiaľ nebol nikdy súdne trestaný.

Charakteristika obce je všeobecná, doposiaľ nebol prejednávaný komisiou verejného poriadku, ani obcou, jeho správanie na verejnosti je dobré.

U obžalovaného W. Z. okresný súd dospel k záveru, že svojím konaním nenaplnil skutkovú podstatu prečinu poškodzovania a ohrozovania prevádzky všeobecne prospešného zariadenia podľa § 288 Tr. zák.

Obžalovaný W. Z. po dohode prišiel na miesto plánovaného výkopu a pred realizáciou prác sa pýtal zadávateľa - vlastníka pozemku, či sa nejaké inžinierske siete v zemi nachádzajú. Bol ubezpečený osobne spoluobžalovaným T. že nie, tento mu ukázal presne kde má kopať a celú dobu pri ňom stál, čo potvrdzuje aj spoluobžalovaný T..

S poukazom na platné znenie už citovanej Vyhlášky č.147/2013 Z.z. obžalovaný Z. vyhlášku neporušil, pretože legislatíva neukladá, akým spôsobom ho mal zadávateľ informovať, a teda postačuje aj ústna informácia.

Obžalovaný Z. ako vykonávateľ prác zadaných investorom nemal povinnosť zabezpečovať podklady, ani žiadať o schvaľovací proces príslušné orgány, nemal ako realizátor prác povinnosť vyžiadať si súhlas prevádzkovateľa siete. Za to všetko bol zodpovedný stavebník - zadávateľ prác, v tomto prípade obžalovaný H. T., a že tomu tak v skutočnosti je, uviedol aj Ing. O. vo svojej výpovedi.

Vzhľadom k tomu okresný súd dospel k záveru, že skutok, ktorý je obžalovanému Z. kladený za vinu sa síce stal, ale obžalovaný Z. ho nespáchal, nakoľko vykonával práce, na ktoré mal oprávnenie a riadil sa pokynmi stavebníka, ktorý ho pred začatím prác oboznámil, že v mieste plánovaného výkopu sa žiadne potrubia ani informačné siete nenachádzajú, teda svojím konaním obžalovaný Z. neporušil ustanovenie 6 § 79 Z.z. o energetike, preto okresný súd obžalovaného oslobodil spod obžaloby okresného prokurátora v celom rozsahu.

Krajský súd plniac si svoju revíziu povinnosť zistil, že okresný súd vykonal všetky dostupné dôkazy, tieto vyhodnotil jednotlivo i vo vzájomných súvislostiach a dospel k záveru uvedenom vo výrokovej časti napadnutého rozsudku.

Ku konkrétnym odvolacím námietkam obžalovaného H. T. odvolací súd uvádza nasledovné:

V súvislosti s otázkou krajnej núdze, k tejto obrane obžalovaného dal podrobnú odpoveď súd prvého stupňa, a s týmto sa odvolací súd plne stotožnil. K názoru obžalovaného, že poškodené plynové potrubie nie je všeobecne prospešným zariadením, s týmto nemožno súhlasiť, lebo všeobecne prospešné zariadenie je definované ako technicky zložitejšie verejné zariadenie, ktoré už podľa svojej povahy slúži potrebám veľkého okruhu osôb. Tým, že plynové potrubie je energetickým zariadením a je určené širokému okruhu osôb, nemožno akúkoľvek jeho časť vyňať, a to aj keď sú na poškodenej časti závislé iba dve domácnosti ako v danom prípade.

Vo vzťahu k možnosti využitia účinnej ľútosti, keď zákon účinnú ľútosť pripúšťa pri úmyselnom trestnom čine podľa § 286 Tr. zák. a nepripúšťa pri nedbanlivostnom trestnom čine podľa § 288 Tr. zák. odvolací súd má za to, že je to logické, lebo účinná ľútosť je možná len pri úmyselných trestných činoch a pri trestných činoch taxatívne uvedených v ustanovení § 85 Tr. zák.

Okresný súd s materiálnym korektívom podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. sa nijako nevysporiadal. Nejde o prečin ak vzhľadom na spôsob vykonania činu a jeho následky, okolnosti, za ktorých bol čin spáchaný, mieru zavinenia a pohnútku páchatel'a je jeho závažnosť nepatrná. Aj podľa názoru odvolacieho súdu keď bolo preukázané dokazovaním konkrétne, že

- konaním obžalovaných došlo k poškodeniu plynovodu veľmi malých dimenzií, konkrétne išlo o plynovod s priemerom len 6 cm, ktorý bol schopný prepravovať len veľmi obmedzené množstvo zemného plynu,
- poškodenie plynovodu bolo veľmi malé, došlo k vytvoreniu otvoru len o rozmeroch 6 cm x 3,5 cm, čo umožňovalo jeho rýchlu a nenákladnú opravu,
- poškodený plynovod viedol len do dvoch domov, pričom jedným z domov bol dom obžalovaného H. T. a druhý dom slúžil len na príležitostnú rekreáciu a v inkriminovanom čase bol neobývaný,
- odstávka plynu v predmetnom potrubí trvala veľmi krátky čas - necelé tri hodiny,
- nevzniklo žiadne nebezpečenstvo výbuchu, nakoľko plyn z poškodeného potrubia unikal do okolitého vonkajšieho priestranstva a nikde sa nehromadil,
- obžalovaný je slušným a riadnym občanom a vždy viedol riadny život, ihneď urobil opatrenia na odstránenie následku a škodu v plnom rozsahu uhradil,

bolo potrebné zohľadniť materiálne hľadisko vychádzajúc z ustanovenia § 10 ods. 2 Tr. zák. a obžalovaného H. T. spod skutku obžaloby oslobodiť, pretože skutok nie je trestným činom.

K odvolacej námietke prokurátora odvolací súd uvádza:

Okresný súd pochybil, pokiaľ obžalovaného W. Z. oslobodil spod obžaloby prokurátora podľa § 285 písm. c) Tr. por. (nebolo dokázané, že skutok spáchal obžalovaný). Správne ho okresný súd mal oslobodiť podľa § 285 písm. b) Tr. por. (skutok nie je trestným činom), lebo aj u neho bolo potrebné vysporiadať sa s materiálnym korektívom podľa § 10 ods. 2 Tr. zák. Konanie obžalovaného W. Z. vyplynulo z vykonaného dokazovania okresným súdom a odôvodnenia rozsudku súdu prvého stupňa. Obžalovaný W. Z. z miesta bydliska obcou Z. je hodnotený veľmi kladne, podľa odpisu z registra trestov sa hľadá na neho akoby nebol súdený.

To boli dôvody, pre ktoré o odvolaní obžalovaného H. T.Š. a prokurátora rozhodol odvolací súd tak, ako je to uvedené vo výrokovej časti tohto rozsudku.

Toto rozhodnutie bolo prijaté senátom krajského súdu jednohlasne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku ďalší riadny opravný prostriedok nie je prípustný.